

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Katolu-eelā № 2.
Rihgā: Šilling'a, Kapteina un Lujava grahmatu-
bodis un pee lopmana Verchendorff, piļš, Kalku-eelā
№ 13. Zitās pilšehtās: wīšas grahmatu-bodis.
Uf laukeem: pee pagastā-walbehm, mahjitateem,
skolotajeem, ic.

4. gads.

Rihgā, tanī 12. julijā.

Mašfā:

Ar Peelikumū: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f.
Bez Peelikuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 f.
Par peesuhstīšanu ar pastu uf katru esemplari, ween'
alga waj ar jeb beš Peelikuma, jamafā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Sludinājumu s peenem wīšas
apsteļejamās weetas pret 8 kap. par sīhtu rindinu.

№ 28.

Tihds ar Baltijas Semkopi ik nedēlas isnahst Peelikumū ar stahsteeem un derigu laika-kaweelī;

mafā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pušgadu.

1878.

Saimneezibas nodaka.

Kas fokus un zitus stahdus leiļot ja-eewehro.

No S. Klewers — Durbē.

Dahrsukopibā leeschana deesgan swariga un ihpafchi eewehrojama. Mahjibas un eewehrojumi, padomi un finiba par to daschās grahmatās un amīšes istaifti, kuras ihpafchi tagad, ar pašča peedshwojumeem saweenodamis, eedomajos zeen. „Balt. Semf.“ lasitajeem atgahdinat. Lai gan katrs to darbu, waj nu pats pehz sawas labas atsihščanas jeb eeraduma schēetahs labi padarot; tad tomehr redsam wehl ne reti, kā daschs dahrsukopejs ar to wolti nopuhlejahs, zereto labumu tikai knapi jeb ne maj nesafneeds un gar leeschanu darbodamees wolti laiku istehre.

Kad pee pastahwošča faufa, filta laika un loti istaltuščas dahrfa semes sawus fokus un stahdinus usluhkojam, — kad redsam, kā tee karstā pusdeenas laikā, lapas nokahruschi, istwihluschi sawu kopeju pehz mitruma pasemigi luhdfahs, — kad no jauna stahditee lozini ar saweem smalkeem saknu galineem, dšiti jo dšiti semē mitrumu wolti mellē, kad fokū lapas metahs dšeltenas un pusauguščee augti sawihst un semē kriht; — tad gan katram dahrsukopejam sawu mihlulīschu eeschehlojahs un palihdšiga rofa safneeds. — Un kad tad wehl redsam, kā saimneezes un meitas, dahrsneeki un wīnu puīšchi ar leeschanu nopuhlejahs, gribdami katrā wakarā un rihta agrumā wīsu sawu dahrsu apleet, bet kad pehz wīsa ta leela pulina mas preezigatu usfkatu un augščanas weizibu pee stahdeem manam, tad gan pate leeschana buhs dšitakt ja-pahrdomā. — Daschreis esmu saimneezes par tahdu pawiršču lapu un semes aplaistīšanu, kur tahdu redseju un atradu, deesgan pamahjijās; bet waj talab jau nebuhs deesgan tahdu, kas domā, kad augu lapas aplazitas un seme pa wīrsu melna palikusi, kā tad jau pilnīgi esot augeem ar wajadšigu mitrumu palihdšets? — Tā deenu no deenas nopuhlejes, wehl daschs domā un saka, ko palihds wīsa muhsu leeschana, kad mihlais Deems wispahrigu leetutinu mums atrauj! — Kad pehz tahdas aplaistīšanas semi apraugam un atrodam, ka schi knapi pirksa beesumā mitra palikusi un ka augu saknites no tā sauktā stipra lehjeena ne neeka naw baudijusčas, tad gan buhs skaidri ja-atsihst, kā tahda aplaistīšana ne kahda labuma ne war radit.

Uf lapahm un semes wīrsu istaiftis uhdena pulks ahtri filta, faufā gaisā isgaro, un saknes, kas tikai tahs weenigās mitruma fanehmejas un tehretajas, tahs jau tā waj tā no wīsa ta lehjuma ne kā naw manijusčas. — Lapas un kaktus, ihpafchi saknu dahrjōs apflazinadami, gan domajam, kā tas augus loti atspirdšina; bet lapas uhdeni ne kad ne-ufnem un preešč stahda audselibas ne-iseetā. Slapjums wīnu augšanu un gaisa dwaščosšanu aiskawē, un arweenu tad wehl jo wairaf, ja uhdens nebija ihsti skaidrs. — Ja kuplas, trefnas lapas no leeschanas pee semes sagulahs un til ahtri ne-uzelahs, tad apafšejas lapas ahtri paleel dšeltenas un sahļ puht. Ja filta saulē eesilusčas lapas uf reisi ar aukstu uhdeni top apsprijetas, ja filtee saules stari uf lapahm atlikušchos uhdens lahstī eesilda un kā zaur uguns glahši lapu tanī weetā eekarsē, tad ir tē waina rodahs, un wīsu to eewehrodami atsihstam, kā tahda leeschana gan stahdīga un notikus augeem drihsaf par launu, ne kā par labu. Pareisi tadehl tas gan ir, kā leeschana wairaf wakarōs un rihtu agrumā, ar dšestrafu un mitrafu gaisu, top isdarita.

Katrs semkopis to jau ari eewehrojis, kā leetus un pastahwigs slapjums labibai seedu laikā stahdigs, un tāpat tad ari to waram šaprast, kā puku seedus aplaistit ari naw pareisi. — Roschee seedini aplaistot ne reti teef eewainoti un pasaudē drihs sawu smuku usfkatu un seedu pihščti, kas uf sehllu isdoschanos wajadšigi, top weltigi noskaloti, zaur ko seedu waiskoschanahs jeb sawstarpīga pihščtu saweenoschanahs loti top aiskaweta un zaur to graudu jeb sehllas aishem-šchanahs pamafinata.

Kad usluhkojam sawas pobu-pukes, kas faufās istabās uf logeem stahwedamas it labi un preezīgi aug, ja tahm tikai podā derīga seme un saknehm wajadšiga mitruma netruhst, ja wīnu lapas ne kad ar uhdeni ne-apsprīejam, bet tahs tikai turam tihras no putekleeem waj lahdu reis pee filta leetutina ahra isnesam, lai leetus puteklus nomajgā; tad jau ari noprotam, ka augeem wīrsejas dadas aplaistot mas, jeb ne maj labuma nepafneedsam, lai gan rafa un migla augeem par launu naw. — Puku podeem leekam ari apafšča mahlu schthwīschus, kas ne ween lai pahrafo uhdeni fanem, bet ari, kad gribam apafšchajam saknehm un saknu galineem uhdeni pasneegt, tad leišam uhdeni no apafščas un saknes to tad ir no tē preešč semis ufnem un isleetā. Ari der puku podōs semi no podu malahm uf wīdu atraust, lai usleets uhdens wairaf gar poda malahm semē eewelkahs, kur jau it ihpafchi jaunās saknites atrodahs un kurahm uhdena wairaf wajadšigs, ne kā zelmam jeb resnahm saknehm, kuras ne kahda mitruma nepatehre.

Wīsu to eewehrojot atsihstam, ka leeschana tikai weenweenīgi jaunahm, smalkahm saknitehm wajadšiga un ihsti derīga, kā tikai zaur mitrumu seme un wīšas audseligas dadas iskuhst un saknitehm paleel peenehmigas, zaur ko tad schihs iskaufeto semes usturu preešč stahda isdoschanahs patehre un isleetā. — Ja kahds poda stahds beš mitruma stahwedams sawihst, tad tahdu lapas ween aplaistot ne-atspirdšinasim, ja semei jeb saknehm slapjumu atraufim; zaur ko tad ari noprotam, kā tikai saknehm ir tas usdewums, slapjumu jeb wajadšigo dalu uhdena preešč stahda jeb fokā augščanas ufneemt un zaur to augu isdewibu weizinat. — Lai gan fokam jeb stahdam lapas preešč augščanas wajadšigas, tad tomehr, ja tahs pa daki jeb pa wīsam atnemam, foks tadehl wīs nenonihšs; ja tikai tam wefelas saknes un schihm semē netruhst ustura, tad drihs ween jaunās lapas atkal atauge. Ir tas mums skaidri rahda, kā saknes ir un paleel preešč katra auga ta swarigatā dala, un kā tadehl mums tikai uf wīnu labu isdoschanos ihpafchi jaluhko, kad gribam, lai muhsu fokū un stahdi labi isdodahs.

Ari augu-fokus leiļot buhs ja-apdomā, kahdā wihšē lehjums wislabaf pee tahm saknehm peekuhst, kuras mitrumu ufnem, un tadehl tad ari naw wis deesgan darits, kad ap fokā zelmū bedriti istaifam un tur pahrs spanu uhdena jeb strutas eeleijam. Foka zelmam tuwumā atrodahs tikai resnas saknes, kuras ar beesu, wiswairaf mihstī wilotu, forkai lihdsigu mīsu pahrwilktas, kas wīsu mitrumu no semis atraida. Kur jau semē fokam tikai resnas saknes atrodahs, tur ari schihs, pat wehl majas buhdamas, wīsu usturu no semes isshuščas. Kad nu jaunee saknu galini uzstīgti dšikumā un tahlumā dodahs, wajadšigo usturu un mitrumu melledami, tad ari finam, ka pawirsa semes-aplaistīšana reti saknes safneegs, bet tikai weltīgi gaisā isgaros, lamehr ta pate uhdena dala dšiti semē nonahkufe waretu fokam uf isgatu laiku pahrtifu pasneegt. Kad, kā jau mineju, pee pastahwigi faufa gaisa pee zelma jeb ari resnafōs farōs fula sawā tezeschanā zaur mitruma

truhkumu top aiskaweta, tad te ahtri wainas rodahs, kuras par wehji jeb „brantu“ sauzam un kuru zehloni daschrei newaram nolemi.

So dskati mitrums seme eesuhzees, jo ilgaki tas te peeturahs, fatnehm usturu dop un til ahtri gajja ne-istihisti; tadeht ko ween leijam, lai leijam ta, la uhdens dskiluma fatnes sazneedf, us lapahm welti ne-istehrejahs. Nedomasim wis katra wafara wisu dahrsu ap-laietit, bet tikai pehz eespehjas kahdas dohes, jeb kahdus fokus ta ap-leet, la tee war droschi sausa laika 5—8 deenas bes leeschanas pah-tilft, un kad weenu reisi scho mitrumu dskiluma esam panahkschi, tad ari tas tur pateesi ilgaku laiku usjurahs un pehz kahdahn deestahn atkal lehti ar daudf masaku sehseenu asjainojams.

Cetam nu, kahdu kofu jeb stahdu gribam leet, lai lubtojam us to, waj semei naw wirsu zeeta garoja, kas uhdenti aiskawe ahtri dskiluma dotees; tadeht tad preesich leeschanas starp stahdeem seme zil warot uslapajama, jeb ari no fokus fatnehm wirseja semei kahrtu pa wisam atrolama un kad uhdens seme eesuhzees, tad atkal slapija ar sauso semi apsebjama. — Zaur uslapajachanu ronahs us dohehm masas bedrites, kas uhdenti usnem, un kad wehl, lapajot us to lubtojam, lai dohehm malas paleef augstakas, ne ka widus, tad pateesi wiss usleetais uhdens seme eesuhzees un weltigi zelinds nenotezehs. — Ari geld, tifat starp kofeem, la ari siltahm fatnehm masas bedrites israkt, jeb ari ar rejsnu meetu zaurumus seme ceeburt un tos pahru reises ar uhdenti pil-bitus pehzat atkal nolihdsinat. Sinams, ta leijot waijaga daudf wairaf uhdenu un zaur to gan wairaf darba, bet neba waijadfigs, ka weena wafara wissas dohes jeb fokus aplej.

(Uf preesichu beigums.)

W a h r p a s .

Peenu war karsta wafaras-laika no ahtras fastahschanas pajargat, tad tant kahdus graudinus sahli, jeb ari kahdu dseis gabalinu eemet.

Labs, weseligs un spehzigis dseheens preesich strahdneekew karsta wafaras-laika ir us schahdu wihji satajams: 8 lotes kasejas top smalki samalta un ar 2 stopem uhdenu 10 minutes jawabrita. Tad schis schistums zaur linu drabnu ja istahsch, ar kahdu pusmahziju zukura ja-sajalbina un tam wehl 10 stopu aulsta uhdenu un korteli brandwihna, wisiabaki ruma, klacht ja-peelesj. Ta tad nu dseheens zeetds kraufds eepildams un dsejtra weeta dsefchanai usglabajams.

Dispahriga dafa.

Kongresa meera-nolihgums Berlinē, 1. (13.) julija.

Ka mehs San Stefanas meera-nolihgumu saweem lasitajeem pilnigi esam pasneegujschi, ta mehs ari nekawejamees Berlines kongresa spreedumus pehz eespehjas pilnigi neit. Tee gan wehl naw apstiprinati

Sadshwe un sniba.

Lorda de Furtu atklahs dshwes gahjums eesahlahs 1871. gada, kur wimu eeweheleja par tautas-weeneeku. Walfs jopulze wisch turejajs us laba zentruma pusi. Walfs waldbda wisch eestahjajs, par ministri, publikus darbuss usnemdamees tant 7. dezembri 1872, kad Tjehes wehl bija Franzijas presidents. 18. majja 1873, tad jaunuu ministereju fastabdiha, Furtu nahja par stolu un bahnizas ministri, bet no schi amata atlahpahs lihbs ar wisseem ziteem ministereem jan ta pascha gada 24. majja, kad Tjehes krita. Pehz tam kad Mal Mahonu peenehma par republikas presidentu us 7. gadeem, tad ta nosaukta Brolji ministereja atstahjajs un kuwa no jauna fastahbita 26. novembri 1873, pee tam Furtu atkal eezehla par stolu un bahnizas ministri. Jhst pehz tam Wahzijas walfs kanzleris, firsis Bismarts, kuhbsjajhs pee Franzichu waldbibas par Franzijas latoku bistabeem, la tee bes mehra Wahzu tantu nepareisi aiskarot un nolamajot; Furtu tamdeht 26. dezembri Franzijas bistabeem laida zirkuleru, kura issajajajs, la wisch pilnigi meera ar bistabu zentereem un isturechanos, tem ari atahwa sweschu walfsu darischanas janktees un par tahm spreesf, bet tikai wehlejahs, la til rupjus wahrdus wairs nelectotu. 16. majja 1874 winam ar wisseem ziteem ministereem waijadseja sawus amatus atstahf, tamdeht la wimi pee wehlechanu un draubschu likumu apspreechanas sawahja eenalida ar walfs jopulzi, bet mas deenu wehlat Furtu sem jaunaa ministere presidenta peenehma eeskleetu ministereju. Nu wisch atkal pa daudf itahs us bonapartistu (Napolenu jilt) pusi un dibinaja jaunuu awisi, kuras behf ihpachi winam wina amata-beedri shwi usbruka, bet pa wisseem wairaf herjogs Delais (H. „Balt. S.“ 26. num. f. g.), ta la wisch 19. julija 1874 eefneedsa kuhgumu, lai wimu no sawa amata atlaisch, kas tad ari notika. Schim brij- scham Furtu ir atkal ministere Franzija.

no walfsu galwahm, bet neweens waldbneeks kahdu apstiprinaschanu laikam gan neleegs un tadeht truhst eemeela, zeen. lasitajameem scho swarigo dokumentu aisturet. Tas-iskan ta:

Deewa ta Wisumarenda mahrdā.

Wahzu keisars, Pruhichu tehninsch, Austrijas keisars, Bohemijas tehninsch zc., Franzijas republikas presidents, Anglijas un Irlandes tehnineene un Indijas keisareene, Italijas tehninsch, wisu Kreemu Keisars un Turku keisars, wehledamees, Ciropā kahrtibu nodibinat pehz notaisijumeem Parises nolihguma no 30. marta 1856, tapat tos jautajumus ischirt, kas zehluwees austruma zaur notifumeem pehbejds gaddis un zaur karu, kas zaur San Stefanas meera-nolihgumu no-beidjahs, ir weenprahitigi atsinuschi, ka sanahschana us kongresu buhtu tas wisu derigakais lihdselis, kas wimu weenofchanos pwiseelinatu.

Waldbneeku Majestetes un Franzijas republikas presidents tamlihdf eezehlschi par saweem pilnwareem:

(Pilwaru wahrdi buhs beigās nodrukati; pats nolihgums skan ta:)

Art. 1. Bulgarija slahst pazelta par patstahwigu un no-dofchanas maksadamu firsia walfsi, sem sultana Majestetes wirsneezibas. Winaf buhs trisiga waldbda un tautas milize.

Art. 2. Pee Bulgarijas firsia walfs peeder schahdi seme gabali:

(Wissas weetas pee wahrdā peesautf, zaur kuras Bulgarijas robeschahm ja-eeet, sche lahga naw eespehjams un lasitajeem ari mas ko palihdsjetu, tadeht la teem no Bulgarijas truhst til wissai pilnigas kahrtes, kur wissas tahs weetas buhtu usshmetas. Tadeht tikai ihsumā schihs robeschas shmesim. Seemelods Bulgarijas robescha eet, no Ser-bijas sahdamahs, gar Donawas labo krautu lihds kahdai weetai austrumā no Silistrijas, kuru weetu Ciropas komisija tuwafi apshwehs; no minetas weetas tad taijni us Melno juhru, deenwidods no Mangalijas, un schi juhra janem Bulgarijai pa austruma robeschu. Deenwidods Bulgarijai par robeschu buhs, wispahrigi nemot, Balkana kalni un reetruma pusē Serbija).

Bulgarijas robeschas tur pat us weetas noliks komisija, pee kuras peedatisees wissas Ciropas leelwalfsis. It ihpachi teef noliks:

1) Schaj komisijai ja-eewehro, ka sultana Majestetei paleef eespeh-jams, Balkana kalnu un Nihra-Numelijas robeschas aissitahmet; 2) la 10. wersiju aplahrtne ap Samakowu (deenwidu-rihtods no Sofijas) naw brijw no kahdus zeetofschmus buhwet.

Art. 3. Bulgarijas firsis teef brijwi, ihwehlets, no eesshwotajeem un tad no Turku waldbibas, ja zitas walfsis ar to meera, apstiprinats. No Ciropas leelwalfsu waldbofcham gimenehm naw brijw ne weena lozella par Bulgarijas firsju wehlet.

Kad gaditos, ka firsia weeta paleef brijwa, tad jaunus firsis ja-ihwehle sem teem pascheem nosajijumeem un tani pascha wihse.

Ari atkal reis sawa diimtenē.

No Theodora Holanda.

VI.

Pehz tam es pa wisam neaischlihos no wina, apmekleju wimu schad un tad un alahsch es dabuju tehwischligu, draubsigu padomu. Zil laipnigi wisch mani garigi pazehla, kad es reisehm, issamiks par sadshwes ruhstumeem, sawas wehstules wianam iskraiju sawu firdi. Dshwe gan esot raiba, gruhia, bet ne til launa, la es gauschot; es luhlojot pa daudf tumshchi us nebalstahm deenahm. Lai es til gahdajot, la man alahsch un weenumehr la ha, staidra firds apsjana mahjo truhst, ta lihdsot, eestiprinot, eeprezejot. It reises tad wina laipna wehstule bija parafstita: „Taws uszigais draugs L. Koskull.“ — Saki, laipno lasitaf, waj es wezam leetungam waru jeb drihtu tuwotees ar ischta jeb glaimoschanas wahrdem, — winam, ko es usshloju par sawu otro tehwu, par sawu labdari, — winam, pret kuru tikai augstzeenibu war just!

Kamehr es rakstneeka amatu ushajis, es sawu weza leetungu nebiju apmeklejis. Ar kahdu firdi es pehz til daudf gadeem us Zildeem braugu, katrs warehs nopraft. Pirmais jolis finanss bija mahstei nolemts, otrais wezam leetungam. Zildu robeschās eebrauzis, es domaju waj pa wisam sweschumā aisklumis! Zitreiseju duhmū ehju weeta grejnojahs tegeļu mahjas ar dastriņu junteem, pat dachas rijas ar dastriņeem juntas! Neangligo ganikū weeta tagad augligi lauki, wifur glihtums, kahrtiba, wifur redjams, ka te jaimneezida safneguf augstu, attihstibas shawotki. Saimneeki wifir ir mahju ihpachneeki. Tikai 49 gabds wineem pirschanas-zena ja-ismahā, ta la gada-mahsa mehrenai rentei lihdsiga. Un tomehr wezais leetlungs pats tahs staltas ehlas zehlis un jaimneekem atdewis. Weenas mahjās, kas 3500 rublus mahā, par scho naidu knapi gan tikai tahs ehlas usbuweejamas! Tadeht tad ari Zildu jaimneeki tagad ir pahrtikuschi wihri, la ari wiss Zildu pagasts, jehschu tas naw leels, ir peestaitams pee

Art. 4. Bulgarijas augstmanu kapulze, kas Turkmā fasaizama, eefam firštu iswehle, isstrahdabs nosazijumus par nashofcho Bulgarijas waldibiu.

Tanis weetas, kur Bulgari dshwo kopā ar Turku, Rumenu, Greeku waj ziteem eedshwotajem; scho eedshwotaju teesibas un labumi ja-eewehro, zil tee shmejahs us wehleschanu un nosazijumeem par waldishanu.

Art. 5. Schim artifeli ir nosazita pilniga tizibas brihwiba Bulgarija. Tiziba, lai buhtu kur buhdams, ne pee weena zilwela tur newar buht eemesls, ka tam atrautu kahdas pilsona waj politikas teesibas, to nepeelastu pee atklasteem amateem un goda-weetahm 2c. Tizibas ispidishana ari sweschneekem ir pilnigi brihw).

Art. 6. Schim brihshan, lihds waldishanas nosazijumi buhs isstrahdabi, pahrwaldibu par Bulgariju wadihs Kreemu Keisara komisars; Turku sultana komisars winam stahwehs blafus, tapat ka lihds schim leelwalsiju konsuli, un pahraudshs schihs pagaidu-pahrwaldibas darišanas. Ja komisari kur nebuhtu weenis prahtis, tad ischfir balsu wairakums no konsuleem, un ja starpiba iszetahs starp scho balsu wairakumu un Kreemu Keisara waj Turku sultana komisaru, tad leelwalsiju fuhnti Konstantinopoli fanahf konferenze un issaka sawas domas.

Art. 7. Pagaidu-pahrwaldibu nedrihst pagarinat pahri par 9 mehnescheem, rehkinot no ta laifa, kad schi nolihguma apstiprinajumi ir ismainiti.

Kad waldishanas nosazijumi buhs isstrahdabi, tad tuhlin jawehle Bulgarijas firsts. Tilihdj firsts ir eezelts, tad jauna organizacija nahf spehka un Bulgarija bauda paschwaldishanas labumus.

Art. 8. Andeles un fugneezibas nolihgumi, tapat ka wisi notaijumi, ko sweschas waltis ar Turku waldibu noslehgušanas un kas schim brihshan spehka, pastahw ari turpmal Bulgarijas firsta waltis un ne pret weenu waltis neteef pahrgrositi, eefam schi naw issazijuehs, ar to ar meeru esau.

Par prezhem, ko zaur Bulgariju wed, tule naw jamaksa. Wiju waltiju peederigeem un andelei ir pilnigi weenadas teesibas.

Sweschu pawalstneeku swabadiba no nodoshanahm un nastahm un wina ihpashas teesibas, ka ari teesashanas rektes un apfargashana zaur konsuleem, ka tas zaur kapitulazijahm (nolihgumeem) un eerashahm nobibinats, paleef pilna spehka, kamehr zitadi nenoleef tahs partijas, kam pee kam daliba.

Art. 9. Zil leelas nodoshanas Bulgarijas firsta waltis buhs jamaksa Turku waldibai, to nosazih tahs waltis, kas scho nolihgumu noslehgušanas, kad pirmahs gads buhs pagahjis pehz tam kad jauna organizacija buhs nobibinata. Nodoshanai leelumu noliks pehz Bulgarijas widejahm eenahfshahanahm.

Kad Bulgarijai ari sawa dala no waltis paradeem janesa, tad

waltis, nodoshanas nosafot, pahrspreedih to paradiu daku, kas Bulgar rijai usleekama.

Art. 10. Nosaka par Bulgarijas peenahfumeem un nastahm pret Rusishuk-Barnas dselszela beedribu. Senaki rehkinumi teef islihdj sinati zaur weenoschanos starp Turku un Bulgarijas waldibahm un schihs beedribas waldi.

Tahlat Bulgarijas firsta waltis ja-usnemahs sawa dala no peenahfumeem, ko Turku waldiba usnehmuhs pret Austriju ka ari pret kahdu zitu beedribu, kas Eiropas Turzija peenehmuse dselszelus buhmet.

Notaijumi, kas wajadshgi preefsch schi fantajuma nobibinashanas, janofshdj tuhlt pehz meera nolihgshanas starp Austrija, Turziju, Serbiju un Bulgarijas firsta waltis.

Art. 11. Turku armija wairs nepaliks Bulgarija; wisi wezi zeetofshni us Bulgarijas rehkinuma janoposta gada laifa waj ahtraki, ja tas isdarans; Bulgarijas waldiba pawehlehs un isdarih, kas preefsch winau nopostishanas wajadshgs un neliks jaunus buhmet.

Turku waldibai paliks ta teesiba, pehz sawas gribas nosazit par lara-materialu un zitahm leetahm, kas Turku waldibai peeder un kas atrastos Donawas zeetofshans, ko pehz pameera-nolihguma no 31. janwara jau atstahja, ka ari Schumlā un Barna. (Us preefschu wehl.)

Daschadas siņas.

Politikas pahrsfats.

G. M. Rihgā, 11. julija. Latweeshi paradiu shi, sawas awises lasit shlas jo shlas siņas par ahrijemes swarigeem un neswarigeem notikumeem, p. p. par tureenes politisku partiju zentenceem un zihnineem, par augstmanu kahshahm, kristibahm, behrehm, ari par to, kahdas kleites pee tahs un tahs dsihras ta un ta augsta dahma walkajusi 2c.; par eeshshemes politiski-swarigeem notikumeem wini turpreti ja daudj tifat ta safot garam eifot pafamptas druzinas dabo un no sawas mihlas Latwijas to, ko laipnee korespondenti redahzijahm peefuhja. Ar ziteeni wahredeem: Latweeshi no ahrijemju politikas siņa daudj waira b, ne ka no eeshshemes politikas. Tē es tilai weenu peerahbijumu zeshu preefsha: Kad Bahzija, Franzijs 2c. kahdu jaunu likumu fahgatawo jeb dod, tad neween muhsu Bahzu bet ari Latweeshu laifrahshs daudjreih par to ir plashas jo plashas siņas lasjamas; bet kad muhsu pashu waltis kahds swarigs pahrgrosijums zaur jaumeem likumeem noteef, tad to ne ik reises jo plashali isskaidro ne ka tilai zaur lakonisku (weenalshgu) pasinosjumu. Katrs no tam it lehti war pahrsleezinatees. Bet nu zetahs tas jautajums: kadeht tas ta noteef? Atbilde tē ne buht naw gruhta: tas, ko mehš wehl preefsch mas gabeem (warbuht preefsch lahdeem 10) par „Latweeshu prefi“ behwejahm

een bagatakem pagasteem Rurseme. Magafines un pagasta lapitals zaur kahrtigu un ruhpihu waldishanu jau no wezeem laiteem ir ta peeaufshs, ka laba dala galwas naudas no wina augteem teef aismakata. Daschas leelakas pagasta-ishoshanas, ka p. p. pagasta skolotaja un — fshihwera lomi wehl arweenu mahja wezais leelshungs, kas atkal leelu daku pagasta mantas atizina. Tapat wusch pagastam dahwinajis stolas-namū, kam labs gabals semes preefsch skolotaja wajadshbahm peeshfirts. Bet ar to wehl wezais leelshungs naw meere — wusch nu pat ka buhwē jaunū stolas-namū. — Kā pu mahjas ir wijas no teegeteem un tā cetahstas, ka tanis pat tahdam naw jafanahs mahjot, kas eeradis jo smaklāki dshwot. — Ka kalpeem laba isfshchana, no wisa kas fazits, ir lihri pats par semi protams. It tē pastahw mantoshanas-teesiba, ka zitreih pee jaimneekem. — Zildi gar naw bagati ar mehju, bet mallas-truhlumā Zibeneeki laifam gar ne kad nepeeshshwos, to katrahm mahshahm ir peeshfirts prahwos gabals semes, kur ta labakā semes-malla (torfs) greeeshama, lahdu es sawā muhschā esmu redsejis. Kad es wehl Zildos biju, tad tur wispahrigi domaja, ka jele preefsch maijes zepshanas wajagot kola-mallas, bet man leelshs, ka wajadshgs tas nebuht naw, ja kola-mallu apghbat nahlahs geshiti; til laba ir Zildu semes-malla. Loti labi buhtu, kad to kimsiti ismekletu, es tiju, ka tā buhtu pa wisam zitada, ne ka tahs semes-mallas Widseme un Rurseme, to kimsijas profesors Toms Rihgas politehnikā ismehginajis (Stat. „Balt. Seml.“ 1877. gada.) Zildu semes-malla, kad gatawa ir melna un zeeta ka stiprs koks un ne buht naw weegla. Uguns no tahs ir eefahlumā fīla, wehlah kweshosh-shafstana un wisa stipra. — Kā smams, semes-malla (torfs) ir atleekas no stahbeem, fahnehm 2c., kas zaur daudj gadu smteneem, warbuht tuhstojcheem ir fapuwshas un pahrwehrtushahs par sawadu semi. — Pee Zildu torfa man nu leelshs schi puhshanas — pahrweheshchanahs-projeke jo pilnigali notikuh, ne ka zitur, ko ari tas peerahda, ka tur bshiti pahri par wihē augumu semes-mallas kahria atronahs, kamehr ta zitur tilai kahdas pehdas dsita. — Ne tur zitur es ari tahdu mallu ne-esmu redsejis, ka tur. Zitur ta ir ruda, weegla, shahufstaina, ne til melna, zeeta un

smaga ka Zildos. — Dshd ari, ka zitur semes-mallas uguns neefot til spehziga, ka kofas-mallas uguns, kamehr Zildos tas glushē otradi. — Senat es kuru peeshmejis, ka Zibeneeku sadshme dashā laba siņa truhlums bija manams, kamehr wezais leelshungs wehl bija Strunda. Scho truhlumū es schē jo kashal apshmechu, lai zeen. — lastaji pahrelezinatos, zil loti swariga preefsch tautas attihshibas ir kahrtiga, ruhpihu waldiba. — Gruntigi pataidneeki Zibeneeki nu gan ne kad naw bijushē, bet wini bija paweeegli, pawirshigi. Shpashē Aisputes pitshshas Schihdi un dshereenu pahrdemejt winus isshuja, un tilai reti kahds jaimneeks netupeja lihds kalam Schihdu kuld. — Swehtdeens Zibeneekus it droshē wareja atrasi Aisputē. — Weza leelshunga kahshana tabehf masat lihshēja, ka wiss pagasts schai netiklibai bija padeweese un bija pahrelezinats, ka zitada ta leeta ne buht newarot buht. Saimneeki nolaweja deenas, nobrautaja fregus, patehreja naudu un ehdamo un nestrahdaja, ka jaimneekam wajadsheta strahdat, ar wahrdū safot: Zildu pagasts kuhlahs tā pa nahtrihm. — Kā tas bija preefsch desmits gabeem, tad wezais leelshungs no Strundas tur aishghja us paleekamu dshwā. — Bet kahda pahrweshshchanahs tur pa to laifu notikuh! — Neween jaimneeziba, ka jau minets, ir fahneegufi augstu stahwollē, bet ari zilwehē pashē tur ir loti leetā mehra labojshshes, tā ka tos til ko wairs war pasihē. Pastahwiga zeshghana us Aisputi ir aismirsta un ja kahds us pilshshetu brauz, tad tas noteel wajadshē. — Kē pehet, aismakā ar klaidu naudu, us paradiu tilai rets kahds nem. — Labību jaimneeki wairs nepahrdod Aisputes Schihdineem, bet Leepajas kopmancem. Saimneeki strahda ka put ween; gahjeji ir strahdigi, satizigi, kahrtigi, wisi laudis pagasta ir godprahrtigi un spūda ushizigi sawas peenahlumus. Preefsch ir redjot scho kreetno pagastim, scho dabewigo shhuneschanu laulā un mahjās! — Un kam japatenzina schi brihnishghiga pahrweshshchanahs til ishā laifa? — Wezām leelshungam, wina tehwiishkai gahdashchanai, wina labai, kahrtigai waldishanai! — Katrās mahjās, wusch bijis kashē pee semes redahshanas, pee ehlu buhwes, pee leuku eegrosishanas, ka wiss eetu pa reisi, ka ne weenam nenotiktu netahshiba. — Katru pagastu lozeli un

bija ar bihbeles-wahrdeem ispuschlots iswillkums is schejeenes. Wahzu laifraksteem, jo skaidraki: preekšč deembijigu „lauschu“ gremofschta isstrahdats Wahzu laifraksta politikas ekstrakts (iswillkums). Bet nu jau no seneem laifeem peerahdams, ka Baltijas Wahzu laifraksteem alasch ir bijusi sawa, patstahwiga politika, t. i. eepreekšč labi pahrdomati un nolemti zenteeni, un kad nu Latw. laifraksti wiyu pehdās brauza, tad protams, ka nelaika „Latw. preše“ gan pabalstijusi sawu preekšč-gahjeju politiku, bet sawas tautas interesehm jeb labumeem daudsfreis gluschi pretim strahdajusi. Tilai zaur to isskaidrojūhs, kadeht muhsu fadsihwē beidsot til ašas bersešchanahs notifikušas, ka p. p. kad Peterburdsneeze isnahza, kad Mihgas Latw. beedribu dibinaja, kad „Zaunlatweeschus“ nokristija, kad ahschus sahka schirt no lehnahm awihm. Tauta sahka mostees; muhscham slawenais un no wiseem til karsti mihtotais Keisars Aleksanders II. to eefschigas jeb ekonomiskas waldischanas sinā padarija par patstahwigu, sinams sem augstaku teesu pahraudsisbas; un zaur to, bet ihpaschi ori zaur teem likumu nojazijumeem, ka Latweescheem ne-aistarami paleel winu waloda paschu teesās un skolās, — zaur wisu to ari wairak un wairak attihstijahs tautiski zenteeni, kas — ka wisai lehti protams — ar mineto awischu-politiku nesastaneja un newareja faskanet. Theodora Rolanda „wehtulēs par Baltijas fadsihwi“ ir peerahbits, ka schi pahrwehrišchanahs bija wisai dabiska, ka tas zitadi it ne buht newareja buht un ka wisai nepareisi bija darits, kad no otras tautiskas puses pret scho dabisko darbošchanos fadsihwē daudsfahrt til aš karoja. Jo tautibas prinzijs par fewi ne kad un ne fur naw stahdigs bijis, ja tas fahrtigi attihstahs; kas dashadu tautibu eedfihwotajus reisahm schur waj tur ir sanihzinajis, farihdijis, tas alasch un wisur ir bijis zilwezigu teesibu un tautisku zenteenu rupja un nezilweziga apspreešana, ka mehs jaunakōs laikōs to p. p. redsam austrumā, kuras nezilwezibas deht Kreewijas Leelais Keisars Sawu spehzi go jobenu wilka un preekšč wisas pasaules muhscham seedoschos uswareschanas kronus eemantoja. Tahlala preekšč-sihme scheitan ir ta, ka Berlines kongres austrumam atdewis un peespreebis pilnigu tautisku, paschwaldischanas, tizibas un walodas brihwestibu; un schis swarigais Eiropas spreedums ir jaunako laiku politikas jaukafais auglis, bet ari galwošana, ka muhsu laikōs walsiju spehšs un tautu uftiziba pret saweem waldneekem ne wis apspreešana, bet zilwezifā brihwibā teel mekletas un dibinajahs un sekmejahs. Kreewijā schis jautais un dsilas pateefibas prinzijs zaur Keisara Aleksandra II. taisneem likumeem jau ilgi preekšč schi Eiropas spreeduma ir peenehmis meefu, un noschehlojama leeta ir, ka dashi ari muhsu fadsihwē scho jauko un augsto Keisarišku grihu naw sapratušchi. Zif daudf tahlaki mehs wisi jau buhtu meerigā un sekmigā attihstibā, ja schee taisnee un schehlprahitibas pilnee waldischanas prinzijs wifur pa reisi buhtu saprahti un peepilditi, un zif afumu fadsihwē nenowehtu, ja tos wehl tagad

wifur saprahti, grihetu sapraht! — Bet mehs esam wifai tahlu nomaldijuschees no sawa pirmā preekščmeta; tadeht usnemšim atkal sawu pirmo zeku. Wifpabrigas attihstibas, zilwezibas un estetikas (zilweku labošanas) sinā it wiseem laifraksteem ir tikai weens weenigs zelsch; ne tā walsis politikas un tautisku zenteenu sinā. Neba mehs waram pagehret, lai Frantschu awises aistahw un sekme Kreewijas politiku; tas jadara Kreewu awisehm. Un neba mehs waram pagehret, lai muhsu Wahzu awises aistahw ihpaschi Latweeschu tautiskos zenteenos: tas jadara Latweeschu laifraksteem. Bet waj wisi tee to dara? Deewam

Lord de Furtu. (tp. 224.)

schehl! Dashi wehl eet par jau fen isbraukatahm pehdahm un stahw muhschigā, jehschu ne ik reises klaijā karā pret saweem brahleem, kas augšcham isskaidrotai jaunaku laiku zilwezigakai politikai kalpo. Ziti turpretim maldahs aplahrt bej pehdahm, bej mehrka, p. p. fur redaktora lungam Latweeschu waloda un tautisklee zenteeni til pat sweschi, ka Laukfargu Mikelin mehnešcha ortografija, un fur tapehž katrs ir redaktors, kas alfabetu pasihst un fo prot rakstīt. Tihra laime ir, ka scho bej madona maldoscho putninu bars ir loti mafs, — til mafs, ka

ta buhschanas winsch pasihst, katrs behrens Zildōs pasihst „wezo leelkungu“ un ne weens tur gan nebuhs, kas reisehm ar winu naw runajis, winam weenā waj otrā leetā padoma prašijis. Wina pagasta laudis winam teescham tā stahw pretim, ka labi behrni kreetnam, gadigam tehnam. Un tomehr Zildu fainneeki ir mahju ihpaschneeki, pahritikuschi laudis, — tam winem gan wairs wajjaga sawa wezā leelkungu — wini tatschu ir patstahwigi? Deemschehi ir ari tahdi pagasti, fur fainneeki tā domā un isturahs, fur tee toti ahtri ir peemirfuschi to, fo dsimts lungs wineem laba darijs, ne ween mahjas par mehrene zenu pahrdodams, bet ari winu dsihwi, winu buhschanas pahrlabodams, winu garigu attihstibu sekmedams zaur skolahm, zaur labu preekščsihmi, pamahzischanu, aistahweschanu ic. Ta ir behdiga leeta, fur tā eet, un neishodahs wis laudihm par godu. Bet Zildeneekem to newar pahrmest: tee apsinahs pilnigi, zif pateizibas wini sawam wezām leelkungam parādā un tadeht wini to zeeni, mihsle, godā un turahs pee wina, pehž wina padoma wifās leetās. Es teescham esnu lepus, ka tahds pagasts ir mana dsimtene un wehletos no firds, ka Zildeneeki sawam wezām leelkungam un wina peederigeem ne kad nebaritu behdas, bet muhscham pateizigi atminetos, ka winsch tos padarijis par zilwekeem, par laimigeem zilwekeem. Es wehletos, ka Zildeneeki buhtu un paliktu ziteem pagasteem par labu preekščsihmi ne ween fainneezibas un fadsihwes, bet ari padewigas un pateizigas istureschanahs sinā pret sawu teizamo un augsti zeenijamo leelkungu! (Turpmak mehl.)

Sepija jeb tintes-siwō.

Sch. g. „Balt. Semf.“ 17. numurs nesa scha bihwana kustona nobildejumu lihds ar aprakstu, kurlaht tagadin pehž lahda Wahzu laifraksta fetoschu atgadijumu waru peespraust. Rahds uhdens-lihbejs, wahrda Smale, nobarbojahs pee Wagne-upes grihwas (Australijā) ar kints faprahdsinashanu. Pehž tam, kad jau lahdu kints-ragu bija faprahdsinajis, winsch nolaidahs juhras dibenā atscheltos atmenus pee sehbehm pee-

stiprinat, lai tos waretu augšchā likt uswilt. Bet tiko tur apalschā sawu darbu bija eefahzis, winsch peepeschi fajuht, ka kaut kas winam elkonī satwer. Apstatišes winsch ar leelahm isbailehm eerauga, few ap elkonī milfigu tintes-siwī apkehruschos. Winsch mehginaja no tahs wata tikt, bet par wetti, kustonis, kas lihds schim tikai elkonī ar weenu kahju bija aplampis un ar tahm zitahm pee lahda almina bluka bija peekheeres, atlaidahs no ta wata un nu nabadsinam wifus pantus aptwehra un neschehligi schnaudsa. Smale tomehr sawu faprahšanu nepasaudeja un tuhlin nojehdja, ka zitadi nu wairs no schahs breesmu-nahwes newar isglahbtees, ka kad leelahs fewi til ahtri, zif ween espehjamis, augšchā uswilt. No uhdens iswiltam tikai wina lihdsstrahdneekem ihbewahs sawu nelaimigo beedri no scha juhras-welna nageem atpestit, kas winu ar weenu wehl aplampis tureja. Ratra no scha neswehra astonahm lahjam bija tshetras pehdas gara un wihra rotas stilbja resnumā, Smale leezina, ka tintes-siwī esot spehka deesgan. trihs wihrus apalsch uhdena noturet. A. M.

Man dalters fazijs: „Ne weens no manem stimeem
Zums nezahis, ka nemeerā ar manim.“
Taisniba — es domaju — ne weens to nesala:
Jo nahwe katram mehli fasaista.

Wesgalwja lungs ar lepnibu
Teel zeits par padomneeku;
Tam rahdahs, ka ar weetinu
Prahts buhs par galwineeku:
Tas padomneeks, tam wreeta — wifs,
Un paleel tomehr Wesga.wis.

tam — kā zērums — uš ilgeem laikeem dšhwibas špehta nebuhs. Loti nepareiši ir, kad dašči tautas attihstibu tiz loti weizinatū, kad tai daudš laikrakstu. Ziti no šcheem daudšreis teem ziteem strahdā glušči pretim, apgahšči ko tee ušbuhwē, noahrda, ko wini til gruhti ušzehluschi. Bet alahšči tahdi laikrakstini, kas tīfai aīš mantas kahribas jeb „rebehm“ zehluschees, tautiškahm awišeim kulahs pa kahjahm un padara tahm zihnišchanos gruhtu. Ko tahds „rebes taitajš“ istaiša par tautas ihstu attihstibu? Ja wina maks isplahšahs, tad peeteel, weenalga, kā tas noteel. Prašī tahdam wihrelim: kas tad gan waijadsigs pee tautas meera un lablahšchanahs? tad winšči isplehtihš azis un muti un atbildehs; beh! Ighnumš peepilda kruhti un reebums usnah, kad dašchus rakstus tahdās „rebes-lapinās“ laša, tā p. p. pehrn weenā faktawisite, kurā no mums wīšeem zeenitais tauteteis Waldemars bija gandrīhš nolamats. — Zif daudš zitadi isturahs Wahzu laikraksti! Dašči no teem ir wīšai břihwprahstigi. Tā p. p. „Zeitunga für Stadt und Land“ (redaktors barons Heyling, lihdsredaktors barons Dettingen) ar ihpahču preeku peehimē, ka augšcham isfkaidrotā břihwprahstibas politika Kreemijā un wīšā Eiropā nahkufi pee waldischanas. Bet tadeht neweenā Wahzu laikrakstā wehl naw karots pret Wahzu tautiškeem zenteeneem; turpretim wīšī tos pabalsta un sekmē, un tas ir pareiši darits, jo kad mums muhju tauta un winas zenteeni ir dahrgi un mihli, tad mums buhs ari zitu tautu zenteenus zeenit un atsiht. Ko mehš un muhšu augstā Waldiba waram pagehret, tas ir: ka walšts tautas un tautinas zaur šaweem tautiškeem zenteeneem nerihwejahs ar šaweem lihds-eedšihwotajeem un tos nezenschahs apipeest, bet dšihwo labā fatizibā un meerā, it ka likumi to grib un nosaka. — Jo gaischafi manas domas par šcho leetu warbuht isfkaidros kahds jaunaku laiku atgadijeens. Pastahwošchee likumi Wahzu teesahm un walдахm atwehl darišchanas Wahzu walodā, bet jaunajōš pilsehtu likumōš preekšči Baltijas turpretim ir weens nosazijums, ka gubernu waldeš pilsehtu leetās darišchanu waloda ir tīfai Kreemu, jebšči gan uš luhgumeem war atbildet tani walodā, kurā tee eesneegti. Bet nu Baltijas gubernatori ar pilsehtas waldehm šarakstahs tīfai Kreemu walodā, ari pehž pastahwošcheem likumu nosazijumeem, bet kas — kā pilsehtas waldeš isfkaidro — winahm ne-efot pašihstami. Tadeht tahs nolehmuschas, pee Senata schelotees un wīšī Wahzu laikraksti par šcho leetu nesh plaschas šinas un pahšpreedumus. Ko Senats špreedihš, naw šinams. Warbuht ka pilsehtu waldeš atraidihš; warbuht, ka gubernatoru fungi dabos zitadu instrukziju. Bet Wahzu awišeš tē nezeešči klusu; winas dara, zif tē pehž likumeem war darit, šchos tautiškos zenteenus aīštahwot. Bet kā nu Latweeschu laikraštī isturahs wehl jo šfkaidrakā leetā, kur Latweeschu waloda pa wīšam pret likumeem teel apipeesta? Ko tee, wīšauri nemot, ir darijuschī, kad pee Kuršemes un Widšemes pagasta teesahm un waldehm wehl šchodeen protokolus un šarakstihchanos wed Wahzu walodā, jebšči neween šemneeku likumu grahmatās un pagasta likumōš no 19. Febr. 1866, bet ari zaur ihpahšchahm zitreiš general-gubernatora pawehlehm šfkaidreem un gaischeem wahrdeem ir nosazits un pawehlets, ka minetās šemneeku eestahdēs tīfai Latweeschu walodu, ari rakstōš, dřihsstī isleetat? Waj wini ari pazehluschi šawu balšu pret šcho likumu pahrkahpšchanu? Warbuht kahds, šawā laikā; es neatminos, to kur lašijis, ja „Balt. Semkopi“ atrehkina, kuršči šcho Latweeschu teesibu plaschi un gari aīštahwejis, bet akurat ari šchi darba deht no dašcheem rakstneezibas šankareem ir kluwis nizinats! — Laipno laštaj! Kad tew, to dširdot un apdomajot, „širds grib pa muti kahpt ahra,“ tad apmeerinajees un jautā: „zif Latweeschu redaktoru ir, kas šchos likumu nosazijums jele pašihst; kas šin, kā muhšu teesās strahdā? Un zif ir to, kas šinatu un gribetu šinah, kahds šwars ir šchim, no pašcheem Latw. amatawihreem tīf daudškahrt pahrkahptām likumu nosazijumam?“ — Es šinu, dašči no maneem amata-brahleem uš mani dušmojees, ka es winus tā aīšnehmis, ispaudis winu dahrgos noslehpumus. Bet lai dušmojahs; man tas ir glušči weena alga. Wairak wini tatšči man newarehs darit, ne kā jau ir darijuschī. Luhgtu, lungi! Bet taitšnibi waijaga buht!

No eekšchjemes jafino, ka, pehž tam kad Kreemijas teesuminišteris, grafs fon der Pahlen, no amata atkahpees, ari finansminišteris fon Neutern, kā Wald. Wehstn.“ šino, atkahpees un wina weetā par ministri ezejts walšts kontrolers Greigh. Augštāis

Kungs un Keisars fon Neutern f. laidis laipnu wehstuli, kurā wina nopelni peemineti, un dahwinajis winam Andreja ordeni.

Šinas par ahršemju politiku šchoreiš warešim jo ihfaki šanemt; jo pa tam no jauna ne kas šwarigs naw notizis. Ihpahšas komišijas jau strahdā pee kongresa špreedumu ispišdischanas. Greekija ar teem nebuht naw meerā; tur ruhgtot leeliskam un it lehti war gabitees, ka štarp Greekiju un Turkeem no jauna karšči iszelahs. Italeešči loti nemeerigi, ka Angli Ziperes šalu eenehmuschī, tā ka waldbībai leelas ruhpes. Par Bosnijas un Herzegowinas eenehmuschānu zaur Austriju, štarp šcho un Turku waldbību wehl wellahs šarunahšchanahs. Zērums, ka tē ar labu islihgš. Turki efot wīšai behdigi un šanihkuschī. Rā nu ari nē: winu waldbība Eiropā uš wīšeem laikeem ir šalaušta!

No eekšchjemes.

Peterburga. „Now. Wr.“ šino, ka atkahltu teesu špreedumu isšludinahšchanas deht tuwalā laikā pahrgrošihchanas šagaidamas.

— „Sološs“ šino, ka Nowgorodes gubernā daudš šahdšchās un aprinkōš lopu mehriš iszehltees, kas pee eedšihwotajeem leelas ruhpes šazehlis.

— Ta pate awiše šino, ka Dbešā 20 jauni Bulgari nobomajuschī tureenes infanterijas junkaru školā eestahtees, tapehž ka ari Bulgarijā wīšpahriga šara deenesta eewešchana dřihsumā gaidama.

— „Rušt. Jnw.“ raksta, ka aktiwa armija uš šara lauša Eiropas Turzijā 204,923 leelgabalū lahdejumus un 10,087,344 patronus isšchahwufe.

— Luhgšchānas nanu preekšchneekeem un šapultšču wadoneem, kā is Widšemes gubernas Pahrwaldes jaunahm šinahm redjams, jabuht apjwehrrinateem.

— 1. julišā. Pee 5% premiju 1 aīšleenejuma 27. islošehšchānas wīneštī isnahza uš šcheem numureem:

200,000 rub. uš Rr.	16711—6.
75,000 „ „ „	14653—12.
40,000 „ „ „	12005—44.
25,000 „ „ „	11498—31.
3 wīneštī ā 10,000 rub. uš Rr.:	5765—15, 11290—36, 18487—43.
5 wīneštī ā 8000 rub. uš Rr.:	12317—46, 19746—46, 3—22, 1958—24, 17360—15.
8 wīneštī ā 5000 rub. uš Rr.:	17875—21, 7446—29, 5886—16, 8166—38, 7639—43, 13277—14, 7541—26, 18282—50.
20 wīneštī ā 1000 rub. uš Rr.:	637—14, 17632—3, 7689—10, 5394—26, 12452—37, 18906—49, 11538—40, 3169—37, 16554—48, 7241—13, 5718—10, 3106—40, 13906—9, 1159—43, 3060—39, 751—29, 2905—40, 12465—34, 14997—6, 8500—50.
Wīneštī ā 500 rub. uš Rr.	12636—19, 2090—10, 9257—20, 3341—34, 5569—42, 16508—48, 13215—38, 8709—3, 16596—39, 18142—44, 944—31, 1630—17, 1962—20, 3556—24, 3394—41, 12620—17, 7278—8, 17373—6, 18330—15, 11093—8, 10696—39, 5393—19, 2428—2, 4209—31, 3122—24, 6387—47, 12364—4, 497—14, 3089—46, 11194—48, 7334—5, 5393—29, 4533—4, 15008—10, 7000—21, 15402—15, 16494—34, 11873—17, 13218—35, 3638—28, 5620—42, 102—14, 5247—29, 14031—9, 18418—41, 12070—44, 4226—50, 1830—1, 7914—37, 12118—2, 16183—24, 10628—18, 11235—18, 7426—37, 12593—42, 2224—11, 4497—26, 17576—1, 12452—1, 7302—23, 19504—49, 19181—3, 17146—19, 15389—37, 3159—46, 10754—5, 19011—22, 132—46, 10202—47, 8358—30, 11059—30, 8881—44, 3014—26, 8263—3, 8401—37, 12224—18, 12043—17, 8118—3, 6755—6, 13182—50, 16218—42, 11661—22, 8648—38, 12798—12, 10548—23, 10189—13, 5815—38, 14126—18, 6164—16, 15583—3, 14816—41, 14582—32, 17488—39, 18222—12, 55—12, 3766—33, 3418—3, 2799—10, 16147—47, 310—38, 3920—28, 1577—27, 14426—21, 14225—10, 4343—12, 8825—26, 9968—47, 9509—17, 7131—10, 11699—47, 6941—37, 386—2, 10312—40, 14225—13, 10262—8, 17680—40, 6712—12, 7497—31, 493—4, 7094—41, 15182—33, 3516—28, 11323—2, 2539—21, 6697—29,

12329—40, 17385—18, 10442—35, 1767—10, 7473—40, 8469—25, 18890—31, 9912—44, 6042—27, 15716—50, 14751—31, 17964—27, 14852—30, 18673—4, 3064—7, 12534—33, 10128—20, 17830—36, 9264—22, 5137—26, 17998—7, 12056—1, 3266—29, 17496—50, 2975—43, 1851—7, 14654—11, 2—11, 15415—12, 4425—27, 8282—28, 11894—25, 13280—9, 6811—16, 13438—34, 2924—26, 4945—17, 4528—39, 4352—22, 10664—24, 3262—17, 8148—17, 52—26, 6827—24, 6683—30, 12397—28, 14800—33, 4430—29, 2761—27, 10788—3, 10071—32, 15032—42, 14938—8, 6178—19, 14132—46, 5844—47, 16592—18, 6025—35, 3366—50, 9774—22, 11661—20, 478—13, 19443—15, 1508—46, 5095—45, 13970—14, 4869—47, 6581—16, 12827—33, 16851—8, 13036—4, 3036—46, 16755—15, 3762—35, 5668—42, 720—43, 1868—43, 7086—43, 17253—50, 5345—3, 10407—12, 10253—8, 7781—47, 772—40, 10212—36, 17974—34, 12698—46, 9770—16, 4822—4, 3885—31, 2054—5, 6806—50, 14002—41, 11484—23, 17724—18, 7371—14, 2564—41, 1452—12, 3761—8, 11696—16, 2058—44, 7063—2, 9272—40, 11747—30, 1668—17, 19357—35, 3249—30, 11862—7, 7175—24, 8013—3, 17136—6, 14698—16, 3771—20, 9398—27, 14781—10, 12719—24, 19999—46, 5181—37, 10405—42, 9941—22, 17615—4, 13399—12, 16262—13, 1105—35, 406—15, 107—40, 670—17, 11907—47, 15508—5, 18813—41, 6194—36, 13907—18, 2908—30, 16303—4, 5714—45.

Štutafšchanai iškoleja šchihs 60 jehrijas: 5181, 11954, 13114, 4158, 1314, 15760, 11787, 11633, 11905, 1807, 15023, 2282, 5617, 18246, 6135, 12989, 5757, 12528, 7594, 4245, 4310, 1815, 11607, 1609, 8438, 18016, 9239, 10432, 9576, 11971, 10716, 5404, 11168, 5937, 6110, 3189, 4417, 13663, 4584, 12514, 19125, 19656, 9116, 1838, 7246, 3132, 16661, 18791, 16649, 9372, 19620, 11565, 17083, 4744, 7372, 13933, 5906, 18372, 17069, 16202.

Widjeme. Šchi gada wilnas tirgu Rihgā notureshot, tā „Rihg. Westn.“ sino, 19., 20. un 21. jultija.

— „Wald. Westn.“ sino, tā palihdšibas-kases statuti preekšč Latwešču amatneekēm Rihgā, 14. jultija no eekščleetu Ministera palihga apstiprinati.

No R—nes draudšes. R. draudse peeder pee tahm draudšehn, no kurahm laudis šafa, tā tahs wehl deesgan fatihštijuschahs. Zif raklitajam sinams, tad tahdu fatihštischanašs šchini draudšē war gan šihmeteēs uš jemalahm laušču kahrtahm, bet nebuht uš augstalahm, tā p. p.: gruntinošeem, mūtšču rentneekēm u. t. pr. Latšnibu šafot, augstahs kahrtas pahrišpehji pat to draudšē, kurai tas gohds, tā winas ešarā tahs šmeligakās šiwis, un kūršč nu gan šcho draudšē nepašihš, kas lihds šchin tā šafot par speegeli preekšč žitahm draudšehn nemta. — Pat Grawinu Šahrla kungs šarkānā školās maišē wintās ešaru apraštādams šafa, tā ap šcho ešaru štaltas mahjas pajelahs, kurās ušštātot ne wis širds bailojahs, bet lihgsimojahs, tā žilmeziba un winas dārbi ahtreem šokeem šaika štrāumei palak šeidšahs. Šai ar to peeteek!

Bet šchoreiš, zeen. lašitaj, atšaujeet man šahdus wahrdus par R—nes draudšē pašinot. — R. draudse tomehr žaur žaurim nehot nāw wis tā šahštita, tā laudis mahš. feilt — un tas peerāhdahs žaur to, tā šchini draudšē weššibas-wakarūs, teatrūs u. t. pr. isrihko, un nāw wis tā, tā Wez. Ateneešcheem, pehž Š. Purnall š. šinajuma „Wald. Semk.“ Nr. 19. šchi g. — šadodahs uš Rihgu, Dres mahju jeb Burtneekēm.

Ari šholu šchai draudšē netruhšt; bet preekšč gada šaika atradu pats 17 gabūs wezu jaunekli, kas pat ne to burtu a no druktahs grahmatas newareja pee wahrdā šaukt, — šaut gan žitadi ar garigahm dahwanahm bija labi apdahwinats. Šchi jaunekla a nepašihšchana šilai no tam žehlusehs, tā šainneeki šcho, tā šalpa behrnu, šatrā gada no školās atrāšušchi. Mahburgu mahžitajs šcho eekščšemes pagamē jaunekli mahžiba ne ušnehma — bet tam bija jāeet atpalak uš šawu draudšē, kur tas tomehr ar wišu to — tika pēššaitiis pee leelās krištigās draudšes.

Tas nu gan brihnumis, bet tomehr šaišniba.

Ari šchini draudšē, jau tresču gadu, pašahw šas ešadūms, wāšaras šwehtku treschā deenā isrihšot dšeedašchanas-šwehtkus preekšč draudšes školās behrneem.

Tahdi šwehtki ari šchogad 6. jultija tika notureti.

Gribu ari druzinu no šcheem šwehtkeem laštajeem pašahstīt: Uš šwehtkeem bija atrāšušchi šahdi 16 školotaji ar šawēem školās behrneem. Pehž noturetas Deewa šalpošchanas šahņizā, wiš dewahš šalūms — uš dšeesmu šaru, kur šatrs šoris, pehž šawas šahrtas, dšee-daja šahdu uš tam mahžitu laizigu dšeesminu. Pehž dšeešchanas išflu-dinaja trihs goda algas labakeem dšeedataju šoreem, — par šurahm šila teiktš, tā tahs pa wiš am neweetā pēššchirtas, — un gan drihš šilai teem, kuri no ešahštuma širmeē dšeedaja. Goda algu špredešeem laštām nebija patizeēs pehđigi dšeedatās dšeesmas eewehrot.

Weshlafi ari mahžitaja muišchā pašchi školotaji neweetā išdalitahm goda algahm pretojahš un norahđija, tā draudšes školotajam gan tā wežakam školotajam širmā goda alga pēekrihtot, tātšču ne tā mahš-šleneekām dšeesmu šarā. Šchahš domas pehž špreeduma ari no pu-blikas pušes šila apstiprinatas.

Publika ari pretojahš šahm otrahm diwahm goda algahm, — un ihpašchi wehleja weemu goda algu Šp. . . školās šorin.

Zeem. mahžitajs ari par šahdu nebušchānu školotaju šarpā šchehlojahs.

Pehž dšeedašchanas behrnus pazeenaja ar alu un baltmahši. Pehž tam školās behrni mehrojahš tezeschānā — tezeja pehž goda algahm.

Uš šcho isrihšochānu publika bija leelā wairumā eeradufehš, pat no tableenes.

Uš šwehtkeem bija šapulzeiufcheēs lihds 800 behrnu.

Warbuht wehlafi šahds šos par šcheem šwehtkeem plašchakas šinas. Tadeht gaidišim.

No Burtneeku pušes. Bēwerina dšeedataju beedriba 18. jultija šch. g. Burtneeku pagasta namā šwineja šawus šeptitos dšeedašchanas-beedribas gada-šwehtkus.

Atšauj, zeem. laštaj, šahdus wahrdus par šcheem gada-šwehtkeem pašinot.

Wišu širmeē godam šapeemin, tā Š. Rattina š. uš šcha, pee šenakahm šantahm eewehrojama štaita gada-šwehtkeem, šochas-dšeesmas un no šretnēem komponišeem, tā no L. v. Beethovena, Š. Mendelšona, Š. Šhuberta, L. Erka, Š. Šchuhmana, Bērnda un Šimšes — šwehtku programā bija šinis; no šurahm 3 dšeesmas pawadija Uricha šapele. Wišu dšeesmu dšeedašchāna šchoreiš pilniigi leezinaja, tā Bēwerina dšeedataji nemehštajahš wis tā šaiwina uš wilneem beš āiretāja un šuhrmana; bet tā wint wadons šawu ušdewumu prot un špehji pilbit.

Šapeemin ari, tā šopranu ihpašchi pušchoja Kruhmini Anna. Pa dšeesmu šarpahm ari diwas runas šila turetas Latwešču walodā, un ne wis tā, tā šahds ššaugis „Wald. Westn.“ šinohis, Burtneekšs weesibās leetajot Wahzu walodu.

Rakštitajs ne šad nāw dširdejis, tā beedribas barišchanas Wahzu walodā šiku weštas.

No publ. pušes gan reišehn dširdams, tā šašchi šawštarpigi Wahzu walodu runā, — nu waj Šranzija wainiga un pahmešchanas pelnijuš awižes, tā diwi jeb trihs Latwešču uš Parišes pašaulēs ištahdi no braukušchi tur latwiški runātu?

Runataji bija Š. Štalle un Š. Rudšit š. Širmeajs šawā runā norahđija, tā dšeedašchāna šatram šwehts pēenahšums un šo dšeesmas pašpehji.

Šahđija ari publ. preekščā, tā nel. Dillu mahžitajs Š. Meikens ešot šas širmeajs bijis, šas muhšu šainiūs dšeedašchanas-šwehtkus isrihkojis, un tā wezonites uš šcheem šwehtkeem eedamas dšeesmu grah-grahmatu paduše lihds nesušchās; bet šad tur ne weena dšeesma no dšeesmu grahmatas ne šliwufe dšeedata, bet šikal šaizigas dšeesminas, — tad tos šwehtkus nošaulušchās par ūelahga šlehnū dšeesmu šweht-keem un pehž tam dewušchahš uš mahšahm. Šahlak runatajs šahštija, tā Bēwerinam šašchi šawekli un pretineeki ešot, šas beedribu pat išt-gaišinat gribēušchi un gribot.

Tē rakštijam šašaka, tā tā leeta šil šailiga nebušchā bijuši, un ja šahdi 2 jeb 3 šunšoni ari beedribas pretineeki buhtu bijušchi, tad tomehr šaju, tā weena šedeliga wāšaru nepataiša un žil šināns, tee ari lihds šchin wehl beedribas pamatus ne buht nāw šatrihžināušchi.

Weidšot zeem. runatajs beedribai šila pee širds, no šahdēem ne tā meewehrot, bet ar weenu uš preekšču šawu žetu šaigat, pehž šaš-bakas širds-špinas, un dšeesmas ušžihgti šopt un ššandinat.

Tē japeemin, ka labds lūngs pa šho runas laiku ar tīchirfsto-
fcheem sabazineem fahnu istabā ar feerefchanu nopuhlejahs.

Dros runatajs peemineja tehwišu, Latwiju, un usteiza to kā janku
un bagatu weetu, kas turklāt mums wehl bagatu pelnu dodot, — un
ka tahdā tehwijs ari peeklahjotes tīf kroetneem tehwijas dehleem mahjot,
furu wahrdi ari buhtu dīrdami eefich augstafahm laufchu fahrtahm.

Warot gan preezatees, ka starp mahjitajeem, augstu un augstaku
fholu fkolotajeem, daktereem, muiſchas-lungeem 2c. Latwijas dehli
fawus amatus ar godu un jekni wadot, — bet tomehr ari patihkami
buhtu klauſitees, kā tahdreij buhtu fajits: Generals Diols, jeb gene-
rals Bredis 2c.

Zif labprahitigi tagad Kreewi runajot no Skobelewa, — Wahzi
no Todlebena; bet mums tas wehl truhftot*), un iſfazija zeribu, ka
wispahrigs kara-deeneſta likums daſchu labu tehwijas dehlu ar laiku
pee tahda gohda aiſwedifchot

Tablaf zeen. runatajs rahdija, ka uſ Latwijas tihromeem gan
wehl atrodotees daſchi ſmagi almini, bet ſinot ari, ka uſ ſcheem tihru-
meem alminu lauſeji ſtrahdajot, — zaur ko almineem buhs weltees,
plihst un ſchihst — drihftot zeret, ka alminu weeta labiba reiſ aug-
ſchot un Latwija wehl wairaf uſplauſchot! Weidjot ari iſfazija wehle-
ſchanos, ka Latwiji ar Wahzu un Kreewu tautahm lai labi ſatiftos,
no tahm daſchu labu mahjot ſmetos, un ſam ſirds fruhsti preeſch
tehwijas labuma un par tehwiſu puſftot, tas ar preeku iſſauſchot: Lai
dihwo augsti Latwija, tā Widieme, tā Kurſeme!

Behz ſchahs runas dſeeſmina atſkaneja: Lai dihwō angsti Lat-
wija, no Bernot, fura tāpat kā daſchas zitas uſ wehleſchanos tika 2
reiſ dſeedatas.

Swehtli nobeidjahs koſchi, tika janofchelo, ka nebija wairaf
dalibneeku. Waj warbaht pa-gugſtas ee-eeſchanas zenas dehl? —

Kurſeme. Ruzawa. „Leep. aw.“ rakſta, ka ſcho pawafari pee
Bahpes muiſchas ſtrimalu-ſweija loti brani iſdewuſch. Daſchi tureenes
ſemneeki eeſahluſchi ari ar laſchu-ſweiju nodarbotees. Weens Bahpes
muiſchas ſemneeks ſcho pawafari par 400 rub. laſchu ſajweijoſis.
Strimalu-ſweiju laika noſlihlufchi ſcho pawafari 2 ſweijneeki.

Kurſemes gubernas-pahrwalde ſino, ka 1877. un 1878. g. kara
krituſchi waj pajadufchi ſchee ſaldari iſ Kurſemes:

- 1) Friſtritis Dto, — aprinkis uſſinams;
- 2) Jahnis Non, iſ
Baſſtas aprinka;
- 3) Wahrtinſch Grantmann, — aprinkis neſinams;
- 4) Andrejs Geſcha;
- 5) Johann Filip;
- 6) Klam Freiberg;
- 7) Jakob
Kadel;
- 8) Kahlis Kruh;
- 9) Janſ Lang, iſ Grobinas aprinka;
- 10) Andrejs Wihtual, — aprinkis neſinams;
- 11) Marks Skibaſt, —
aprinkis neſinams;
- 12) Andrejs Nedera;
- 13) Jahnis Glijda;
- 14) Erniſt
Eger;
- 15) Andrejs Krabin;
- 16) Ans Range, iſ Grobinas aprinka;
- 17) Andrejs Janlowiſch, — aprinkis neſinams un
- 18) Grigoris
Nipitiſchir, aprinkis neſinams.

— „Mit. Bg.“ rakſta, ka uſ Dihgas-Zelgawas-Moſchaitu dſelo-
zeta ſchobrihd labatas ſagli eeraduſchees, kas jau ſawu „meiſterſtiki“
iſrahdiuſchi, daudſ leetas un naidu lihdſpanendami. Dietszeta brauzeji
teel uſmanigi dariti, lai no ſcheem putneem ſargahs.

Par uguns-grehku Zehlabſtatē labds no muſſu koreſpon-
denteem, kas to ar ſawahm aſihm redſejis, mums rakſta tā: Sweht-
deendā, 18. juniā, patlaban jau puſſtiens bija 1/210 no rihta, tad no
Zehlabſtates ſwanentzas pee tirgus plafcha laudim uguns-grehku paſlu-
dinaja un tos uſ dſehjchanu ſtubinaja. Ari es, kas ſchē atgadijos,
ſteidjos uſ eelu un augſtā weeta pakahpis, eeraduſtju melnus duhmu
mahlonus pret treſcho eelu gaiſā kahpjam. Turp nogahjis atradu, ka
tahda ehla pee Alminu-eelas, ſtarp otro un treſcho eelu, jau leefmās
ſtahweja. Tee eedſihwotaji, ſam nelaimē tā wehl nedraudeja, iſrahdi-
jahs puſlihdj weenalohigi, jo ſchini pilſſehtinā jau daſchu labu reiſi
uguns bija iſſprukufi, bet ar weenu tika maſ mahjas nopohijufi.
Laikam gan neweenam ne prahā nenahja, ka ſchoreij pa wiſam zitadi
notifs. Bet tillihdj kā uguns klahſtoſchu dſihwojamu ehlu aiſgrahba
un jau uſ otru eelu pahrinahja, tad ſajehlahs leela ſajukchana. Ar
leelu ahtrumu nu uguns aiſgrahba wairaf ehlas un uſ wiſahm malahm

*) Zeen. runatajam miſkers, jo Kreewijas armijas ir daſchs labs generalis,
kas dſimis Latweets; pallawneku un zitu ofizeru ſinams wehl jo wairaf. Par
ſcho leetu jau „Peterburgas Amijs“ rakſtits. Ari jau zita weeta eſam minejuſchi,
ka generali Todlebenu daſchi tura par Latweeti.

Red.

iſplatidamahs alafch un alafch wairaf jaunu upuru aprija. Behz
maſ laika dega jau ari gar Deelo eelu; ar uguns dſehjchanu un ap-
tureſchanu jau newareja wairaf kahrtigi nodarbotees, latrs tika raufſija,
zif eeſpehams to wehrtigako mantu iſfrant. ſchi wiſnodamahs uguns-
pilsſehta un laufchu iſbailes un waimanas ſatram duſchu daudſ jeb
maſ ſaplazinaja. Iſſamiuſchus zilwekus redſeja ſchurp un turp iſkreenam
un pehz palihga ſauzam: Bet ugunsdeems nelikahs ſewi peeluſgtees,
un dewahs ahtri ween pa Deelo un Dtro-eelu uſ Katolu, no tabs uſ
Sirgu-eelu, tur tad aſi ſchihſ pee aprinka ſkolas nama apſtahjabs, to
pameidama; bet pa Daugawas maſu uſ abahm puſehm projahm dōda-
mahs arweenu jaunas ehlas aprija. Wehſch, fura eeſahlumā pamijam
nebija, ſahla pamafam wilft uſ leelako pilſſehtas dalu, bet tāpat ari
pret wehju uguns lihdj pat Nikolai-eelai aiſgahja. Jau puſſtiens 5
— tahdu maſu dalu praſtato ehlo atrehtinot — wiſa pilſſehta lihdj
ar pareiſizigo Baſilius bajnizu un diwahm ſchihdu ſinagogahm ar uguni
aiſgahjuſi. ſchahde ir loti leela, ne maſafas ir laufchu waimanas.
Daſcham labam ehlas pa wiſam nebija apdroſchinatas un tāpat ari
wehl wairateem luſtama manta; daſcham atkal par loti maſu zenu, un
tā tad ari pee ſchihſ nelaimēs peefleenaſ wehl paſch pahrmefchana un
noſcheloſchana! Ari uguns dſehſeju bredriba pee ſawos uſpūnigas
ſaſtahdes naw teizama: jo tagad tā kā tihri nederiga iſrahdijahs. To
iſweizigako dſehſeju — aprinka ſkolenu, ka tee pee daſchas nelaimēs ir
iſrahdiuſchees, — ſchoreij truhſa, jo 16. juniā tee bija uſ ſerſjahm
atlaſiti. Man leekahs, ka uguns dſehſeju no zitureenes wareja ahtraf
palihgā aizinat, jo tad tee pehz pawehlas aizinafchanas atnahja, tad
uguns jau bija antahjies tablaf iſplatitees un pilſſehtu jau bija
drupās. — Bet pahrmefchanu tē iſſajit — ſam uſ to buhs ſirds!
18. juniā bija ſwehtdeena, tur laba data pilſſehtneeku nebija mahjas,
un otram kahrtam: tad iſbailes un iſſamijchanahs pahrem zilwekus,
tad tee daudſreiſ noſawē to wiſwaijadſigako un dara, kas welki! —
Deemſchehl ari pee ſchi breeſmiga uguns-grehka naw ari tahdu truhzis,
kas tahs paſchas mantas, ko nelaimige ee iſglahbuſchi, ſewim peefawina-
dami winu behdas pawairojuſchi! Lai Deems pawargā no ſchahda
breeſmiga grehka un lai winch eeſpreezina wiſus apbehdinatus! Tomehr
ir pee maſu durwihm un ſirdihm klauſina Tas, kas wiſu nelaimigo
draugs un glahbejs, un ſafa; nahleel ſaweem nelaimigeem lihdj-zilwekem
palihgā! Waj wehs nepallaufſim ſchim baſſam, tam miſleſtibas pil-
nām baſſam, kas minā deendā ſajizs: „Ko Zuhſ weenam no maneem
wiſmajakeem brahkeem darijuſchi, to Zuhſ man darijuſchi!“

Rifanu Riſchus.

Wiſjannafas ſinas un telegrami.

Par Berlīnes lihgumu jehgſchana un domas ir daſchdaſchabas; Anglija
weena eedſihwotaju data (wahhibas partija jeb konſerwativees) ar to ir meekā un
Bikensſihdam tapat ari Solſburim jataiſiufchi ſerſnigu goba-ſanemſchana.
Dwa partija turpretim wairaf ne tā weena ſapulze Angliju auſtruma-politiki loti ſmahdē
un lihgumu ar Turkeem, Ziprijas ſales deht, noſawz par darbu, kas beſ galmas darits un
Anglijai wairaf ſawonnu ne tā labuma atneſot. Newens leels paliklas-
nebhūtu paraſtijs! Italijs un Franzijs ministri, kas kongreſam peebahjabs,
ſanenti wiſai auſtri, pat naidigi. Italijs ruhgtot alafch jo ſipraſi kongreſa ſpreedumu
un Ziprijas ſalas labad. Starp Greekijs un Turziju ſarunafchanaſ wiſai aſas,
tā tā jau tagad leelwafſtju diplomatija abejahm eeſtahjuſchē par midutaju. Kreewu
awifes Berlīnes ſpreeduma wiſzauri netura par taiſnu. Behz wiſu domahm Kreewijai
jaſatohjabs, ka tā auſtruma (jeb deenwidus) jautajuma reiſ wiſgahigi mar iſſchert beſ
zitu leelwafſtju padoma un ſpreeduma, jo zaur Berlīnes lihgumu ſchi leeta wiſgahigi
wehl ne-efot iſſcherta. Ahreſenju awifes turpretim zere wiſu labu, ja til Turzija
ſcho lihgumu godigi iſpildot. — Muſſu Keiſara wehſtule bijuſcham Finanſ-minifterim,
wafſſſekreteram, wafſſſepadomes lozellim, iſſam geſeimrahtam fon Reuters, iſſaka
pilnigu atſihſchana par wiſa puſſineem 16 gadu laika, zaur lūreem Kreewijas naudas-
buſſchanaſ pazehluſchahs, tā tā ari beidſamajōs kara-laikōs neween paſchā wafſſi
bet ari ahruſis tahs godam un droſchi ſawus peenahſtums warejuſi iſpildit. —
Wahzijs Keiſars pirmo reiſi jau iſbrauzis un drihſ eeſchot uſ weſelibas-awotu.
Zaur partij zihniſchanos pee wafſſſ ſapulzes lozellu wehleſchanaſ ſieſta Wiſmarka
puſſim pee kongreſu darbeem. Wahzijs teetot auſtri uſnemi, turpretim Keiſars winam,
kā wiſaugſtako atſihſchana, dahwinajis ſawu jautako un dahrgako bibi.

Krona Wirzawas pagasta bankas deedrība bija 7. jultij ſanahſtū
general-ſapulze, fura par rewideem atkal ſchogad ar baſſu weenadibu eeſchla B. Mathereu
un R. Rehbergi (tureenes maſgruntneeku). Rewideereſchanaſ darbi ſchogad willahs
loti ilgi. Kā jau pehen eeſeltais rewidents, Mathers uſ direkzijs uſaizmahjanu jau
ſenat bija iſſrahdiſis jaunu projektu par bankas grahmatu weſchana un minētā deendā
rewideereſchanaſ darbus uſſahja puſſi 11. Ap puſſi 2 general-ſapulze wiſu un
Rehberg fungu no jauna eeſchla ſchini amata un nu abi ſtrahdaja. — lihdj puſſi 7.

